

Dr. Öğr. Üyesi Hediye BAHAR SAYIN

**ANONİM ŞİRKETTE AZINLIĞIN GENEL
KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE
GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ANONİM ŞİRKETTE GENEL KURUL VE AZINLIK HAKLARI

1. ANONİM ŞİRKET, PAY VE PAY SAHİBİ KAVRAMI	7
2. ANONİM ŞİRKETTE GENEL KURUL.....	10
2.1. Organ Olarak Genel Kurulun Tanımı, Görev ve Yetkileri.....	10
2.2. Genel Kurul Toplantı Türleri	12
2.2.1. Olağan-olağanüstü toplantı.....	12
2.2.2. Fiziki-elektronik ortamda yapılan toplantı	14
2.2.3. Çağrılı-çağrısız toplantı.....	15
2.3. Genel Kurul Toplantısının Önemi.....	16
3. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMAYA YETKİLİ OLANLAR.....	18
3.1. Yönetim Kurulu	20
3.2. Tasfiye Memurları	21
3.3. İflas İdaresi	23
3.4. Tek Pay Sahibi	23
3.5. Kayyım.....	25
3.6. Azınlık.....	25
4. ANONİM ŞİRKETTE AZINLIK HAKKI KAVRAMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE DİĞER HAKLARDAN FARKLARI	26

4.1. Kavramın Ortaya Koyulması Açısından Çoğunluk ve Oransallık İlkesi	26
4.1.1. Çoğunluk ilkesi	26
4.1.2. Oransallık ilkesi	29
4.2. Terminoloji	31
4.3. Azınlık Kavramı	32
4.4. Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Alan Azınlık Türleri	35
4.4.1. Oransal azınlık	35
4.4.2. Nominal azınlık	36
4.4.3. Fiili azınlık	36
4.5. Azınlık Hakkı Kavramı	38
4.6. Azınlık Haklarının Hukuki Niteliği	39
4.7. Azınlık Haklarının Diğer Pay Sahipliği Haklarından Farkları	42
4.7.1. Bireysel haklar	42
4.7.2. Çoğunluk hakları	43
4.7.3. Müktesep haklar	43
4.7.4. Vazgeçilmez haklar	45
4.7.5. Grup hakları	46
4.8. Azınlığın Çoğunluğa Karşı Korunması	47
5. AZINLIK HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI	50
5.1. Olumlu-Olumsuz Azınlık Hakları	51
5.2. Genel Kurul Toplantısı Sırasında ve Genel Kurul Toplantısı Dışında Kullanılması Açısından Azınlık Hakları	54
5.3. Düzenlendiği Mevzuat Açısından Azınlık Hakları	55
5.3.1. Türk Ticaret Kanunu	55
5.3.2. Sermaye Piyasası Kanunu	55
6. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	56
6.1. Türk Hukuku	57
6.1.1. Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat	57

6.1.1.1. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu	57
6.1.1.2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu	62
6.1.1.3. Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik	64
6.1.2. Sermaye Piyasası Kanunu	65
6.2. İsviçre Hukuku	65
6.3. Alman Hukuku	69
7. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKININ ÖNEMİ	72
7.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanılması Bakımından	72
7.2. Genel Kurul ile İlişki Bakımından	72
7.3. Yönetim Kurulu ile İlişki Bakımından	74
7.3.1. Yönetim kurulunun azlı bakımından	74
7.3.2. Yönetim kuruluna karşı sorumluluk davası açma bakımından	76
7.4. Şirketin Feshi Bakımından	77
8. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKINA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN HUKUKİ NİTELİĞİ	79

İKİNCİ BÖLÜM

AZINLIĞIN GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKINI KULLANMASI

1. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA HAKKI VE HAKKIN KULLANILMASI	81
1.1. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı Bakımından Azınlık Oranı	82
1.1.1. Azınlık oranı	82

1.1.1.1. Halka kapalı anonim şirket.....	82
1.1.1.2. Halka açık anonim şirket	84
1.1.1.3. Azınlık oranının anasözleşme ile düzenlenmesi	88
1.1.1.4. Değerlendirme.....	92
1.1.2. Hak sahibi azınlığın tespiti	93
1.1.2.1. Türk hukuku.....	93
1.1.2.2. İsviçre hukuku	98
1.1.3. Azınlık oranının sermaye sistemine göre hesaplanması	99
1.1.3.1. Türk hukuku.....	99
1.1.3.2. İsviçre hukuku	102
1.1.4. Azınlık oranının yerine getirilme zamanı	107
1.1.4.1. Türk hukuku.....	107
1.1.4.2. İsviçre hukuku	108
1.1.4.3. Nama yazılı paylar bakımından	109
1.2. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkının Kullanılması	113
1.2.1. Hakkın azınlık oranını sağlayan pay sahiplerince kullanılması.....	113
1.2.2. Talebin muhatabı.....	115
1.2.2.1. Genel olarak yönetim kurulu	115
1.2.2.2. Yönetim kurulunun toplanamaması, toplantı nisabını sağlayamaması veya mevcut olmaması	118
1.2.2.3. Yönetim kayyımı	119
1.2.2.4. Görev süresi sona eren yönetim kurulu	120
1.2.2.5. Seçimi sakat yönetim kurulu.....	121
1.2.3. Talebin şekli.....	122
1.2.3.1. Türk hukuku.....	122
1.2.3.2. İsviçre hukuku	126
1.2.3.3. Değerlendirme.....	128
1.2.4. Hakkın kullanılması	129
1.2.4.1. Talep edilen genel kurul türü.....	129
1.2.4.2. Talebin içeriği	129

1.2.4.2.1. Gündem.....	131
1.2.4.2.1.1. Gündem kavramı ve gündeme hâkim olan ilkeler.....	131
1.2.4.2.1.2. Türk hukuku	137
1.2.4.2.1.3. İsviçre hukuku	138
1.2.4.2.2. Gerekirici sebepler	142
1.2.4.2.2.1. Gerekirici sebebin talepte yer alması	142
1.2.4.2.2.2. Gerekirici sebep sayılabilecek hâller	144
1.2.4.2.2.3. Gerekirici sebeplerin işlevi.....	145
1.2.4.2.3. Pay sahipliğine ilişkin belgelerin talebe eklenmesi	147
1.2.5. Hakkın kullanılma zamanı.....	149
1.2.6. Talebin geri çekilmesi.....	151
1.2.6.1. Yönetim kurulu kararından önce	151
1.2.6.2. Genel kurul toplantısından önce	151
1.2.6.3. Genel kurul toplantısı sırasında	152
1.2.7. Toplantı çağırısının geri alınması	152
1.3. Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı ile Farkları	156
2. GÜNDEME MADDE EKLETME HAKKI VE HAKKIN KULLANILMASI	159
2.1. Gündeme Madde Ekletme Hakkı	159
2.1.1. Hakkın kanunda düzenlenişi	160
2.1.2. Hak sahibi azınlık.....	161
2.1.2.1. Türk hukuku.....	161
2.1.2.2. İsviçre hukuku	162
2.1.3. Hakkın konusu ve içeriği	165
2.1.3.1. Türk hukuku.....	165
2.1.3.2. İsviçre hukuku	166
2.1.3.3. Değerlendirme.....	170
2.1.4. Gündeme madde ekletme hakkının kullanılmasının etkisi	173
2.2. Gündeme Madde Ekletme Hakkının Kullanılması	174

2.2.1. Talebin muhatabı.....	175
2.2.2. Hakkının kullanılması	176
2.2.2.1. Talep hakkının kullanılmasında süre.....	176
2.2.2.1.1. Türk hukuku	176
2.2.2.1.1.1. Düzenleme ve düzenlemeye ilişkin eleştiriler.....	176
2.2.2.1.1.2. Hakkın süresinde kullanılması.....	179
2.2.2.1.2. İsviçre hukuku	182
2.2.2.2. Değerlendirme.....	185
2.2.3. Talebin ileri sürülmesinde genel kurulun “zaten toplanacak” olması	185
2.2.4. Talebin şekli.....	186
2.2.5. Gerekirici sebepler.....	189
2.2.6. Talebin geri çekilmesi.....	189
2.2.7. Talep edilen gündemin değiştirilmesi.....	192
2.2.8. Gündem maddelerinin sırasının değiştirilmesi.....	194
2.2.9. Hakkın çağrısız genel kurul toplantısında kullanılması	196
2.2.10. Hakkın kullanılmayacağı hal	199
2.2.11. Halka açık anonim şirketlerde karar taslağının görüşülmesini talep hakkı.....	200

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA
VE GÜNDEME MADDE EKLETME
TALEBİNİN YÖNETİM KURULU
TARAFINDAN İNCELENMESİ

1. YÖNETİM KURULUNUN İNCELEMeye İLİŞKİN GÖREV VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	205
2. İNCELEMENİN KAPSAMI	208
3. İNCELEMEDE ÖNEM ARZ EDEN HUSUSLAR.....	210

3.1. Azınlık Oranının Sağlanması ve Noter Aracılığıyla Başvuru	210
3.2. Talebin Kanuna Aykırı Olması	211
3.3. Talebin Genel Kurulun Görev ve Yetkisi Kapsamı Dışında Olması	212
3.4. Azınlığın Haklarını Kötüye Kullanması.....	213
3.4.1. Hakkın kötüye kullanılması kavramı	213
3.4.2. Azınlık hakları açısından genel değerlendirme	214
3.4.3. Azınlığın genel kurulu toplantıya çağırma ve gündeme madde ekletme hakkı açısından değerlendirme.....	218
3.5. Talebin İmkânsız Olması	224
4. GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME MADDE EKLETME TALEBİNDE EKSİKLİK.....	224
4.1. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Talebinde Eksiklik.....	224
4.2. Gündeme Madde Ekletme Talebinde Eksiklik	226
4.3. Talepte Eksiklik Bulunmasının Hukuki Sonucu Olarak Tahvil...	227
5. YÖNETİM KURULUNUN TALEP HAKKINDAKİ TAKDİR YETKİSİ	229
6. YÖNETİM KURULUNUNUN TALEBİ DEĞERLENDİRMESİNDE SÜRE	231
7. YÖNETİM KURULUNUN TALEP HAKKINDA KARAR VERMESİ	233
7.1. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Talebi	234
7.1.1. Yönetim kurulunun talep hakkındaki kararı	234
7.1.1.1. Talebin kabulü	234
7.1.1.2. Talebin reddi veya cevapsız bırakılması.....	235
7.1.2. Yönetim kurulunun kabul ve ret kararını tebliği	237
7.1.3. Yönetim kurulu tarafından genel kurulun toplantıya çağırılması ve çağırılmaması.....	240
7.1.3.1. Yönetim kurulu tarafından genel kurulun toplantıya çağırılması.....	240
7.1.3.1.1. Yönetim kurulunun toplantıyı süresinde yapması.....	240

7.1.3.1.1.1. Türk hukuku	240
7.1.3.1.1.2. İsviçre hukuku	245
7.1.3.1.1.3. Değerlendirme	249
7.1.3.1.2. Yönetim kurulunun toplantıyı süresinde yapmaması	249
7.1.3.1.2.1. Türk hukuku	249
7.1.3.1.2.2. İsviçre hukuku	250
7.2. Gündeme Madde Ekletme Talebi	250
7.2.1. Yönetim kurulunun takdir yetkisi	251
7.2.2. Yönetim kurulunun talebi kabul etmesi	253
7.2.3. Yönetim kurulunun talebi reddetmesi	256
7.2.4. Gündem maddesinin genel kurulda görüşülmemesi	257
8. YÖNETİM KURULU KARARININ GEÇERSİZLİĞİ	262
9. YÖNETİM KURULUNUN SORUMLULUĞU	266
10. GENEL KURUL TOPLANTI ÇAĞRISININ AZINLIK TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	268
10.1. Çağrı Yetkisinin Azınlığa Geçmesi	268
10.2. Çağrıyı Yapacak Azınlık	270
10.3. Çağrı Süresi	272
10.4. Çağrının Yapılması	274
10.4.1. Çağrının doğrudan azınlıkça yapılması	274
10.4.2. Toplantıya katılmaya yetkili ve zorunlu olanlar	276
10.4.3. Çağrının yapılma usulü	280
10.5. Gündem	282
10.6. Toplantı Giderleri	283
10.7. Çağrının Azınlık Tarafından Yapılmaması	284

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
AZINLIĞIN GENEL KURULU
TOPLANTIYA ÇAĞIRMA VE GÜNDEME
MADDE EKLETME HAKKINI
KULLANMASINDA MAHKEMENİN İZNİ

1. MAHKEME İZNİ	287
1.1. Mahkemeye Başvuru	288
1.2. Talebin Hukuki Niteliği.....	290
1.2.1. Çekişmeli ve çekişmesiz yargı işi ayrımı	290
1.2.2. Doktrinde öne sürülen görüşler	292
1.2.3. İsviçre hukuku.....	295
1.2.4. Değerlendirme.....	295
1.2.5. Grup davası.....	298
1.3. Görevli ve Yetkili Mahkeme	300
1.3.1. Görevli mahkeme.....	300
1.3.2. Yetkili mahkeme	303
1.4. Mahkeme İzni Talebinde Taraflar	304
1.4.1. Davacı taraf	304
1.4.2. Davalı taraf.....	311
1.5. Mahkeme İzni Talebi ve Süre	313
1.6. Yargılama Usulü	315
1.7. İspat ve Deliller	316
1.8. İspat Ölçüsü.....	321
1.9. Mahkeme İzninde Talep Sonucu.....	325
1.10. Talebin Değerlendirilmesi.....	326
1.10.1. Türk hukuku.....	329
1.10.1.1. Şekli ve maddi şartlar	329
1.10.1.1.1. Şekli şartlar.....	329
1.10.1.1.2. Maddi şartlar	333
1.10.2. İsviçre hukuku	337

1.10.3. Tek pay sahibinin çağrı hakkının hukuki niteliğinden kaynaklanan farklılıklar	343
1.11. Mahkemenin Talebi İnceleme Şekli	344
1.11.1. Dosya üzerinden inceleme	344
1.11.2. Duruşma yaparak inceleme.....	348
1.12. Davaların Birleştirilmesi ve Bekletici Mesele	351
1.12.1. Davaların birleştirilmesi.....	351
1.12.2. Bekletici mesele.....	352
1.13. Hâkimin Takdir Yetkisi	354
1.13.1. Hâkimin takdir yetkisinin kapsamı.....	354
1.13.2. Hâkimin takdir yetkisini kullanmasında dikkate alınacak hususlar.....	356
1.14. Mahkemeye Başvurulduktan Sonra Gerçekleşen Genel Kurul Toplantısının Mahkemenin Vereceği Karara Etkisi	359
2. MAHKEME KARARI VE SONUÇLARI	361
2.1. Davanın Kabulü	361
2.1.1. Genel kurulu toplantıya çağırma.....	361
2.1.1.1. Türk hukuku.....	361
2.1.1.1.1. Kayyım tayini	363
2.1.1.1.2. Hukuki niteliği.....	363
2.1.1.1.3. Atanan kayyımın tek pay sahibi ve imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu çağrı talepleri açısından değerlendirilmesi.....	365
2.1.1.1.4. Görev ve yetkileri.....	369
2.1.1.1.4.1. Gündemi düzenlemek ve çağrı yapmak..	370
2.1.1.1.4.1.1. Gündemi düzenlemek.....	370
2.1.1.1.4.1.2. Çağrı yapmak	373
2.1.1.1.4.2. Mahkemece başkaca görev verilmesi sorunu.....	374
2.1.1.1.5. Kayyım tarafından yapılan çağrı üzerinde toplanan genel kurulda alınan kararların geçerliliği...	379
2.1.1.1.6. Kayyımın denetimi ve görevin sona ermesi	380

2.1.1.2. İsviçre hukuku	381
2.1.1.3. Değerlendirme.....	384
2.1.2. Gündeme madde ekleme.....	385
2.1.2.1. Türk hukuku.....	385
2.1.2.1.1. Gündeme madde ekleme ve kararın icrası.....	385
2.1.2.1.2. İhtiyati tedbir talebi.....	391
2.1.2.2. İsviçre hukuku	395
2.1.2.3. Değerlendirme.....	397
2.2. Davanın Reddi ve Konusuz Kalması	401
2.3. Yargılama ve Toplantı Giderleri.....	403
2.4. Dava Hakkının Kötüye Kullanılması	406
2.5. Mahkeme Kararının Kesin Hüküm Niteliği.....	411
2.5.1. Kararın kesin olması	411
2.5.2. Çağrı kararının kesin olması sorunu.....	413
3. ARABULUCULUK VE TAHKİM	418
3.1. Arabuluculuk.....	418
3.2. Tahkim.....	420
SONUÇ	423
KAYNAKLAR	439